№ 241. Poniedziałek 20. Października 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Gminy *Petnatycze*, *Wola Rozwiniecka* i *Cząstkowice*, w obwodzie przemyskim, obowiązały się po wieczne czasy dla założenia spólnej szkoły trywialnej w *Petnatyczach*, wystawiony już za staraniem właściciela tych dóbr JW. hr. Włodzimierza Dieduszyckiego przy pomocy ręcznej i ciągłej rzeczonych gmin, i wraz z przyległym ogrodem objętości 400 sążni kwadratowych na cele szkolne ofiarowany budynek utrzymywać zawsze w dobrym stanie, postarać się o opłocenie ogrodu, sprawiać potrzebne porządki szkolne, czuwać nad czystością szkoły, założyć w rzeczonym ogrodzie szkółkę drzew owocowych i pszczelnictwa, przystawiać i łupać sześć czterokonnych wozów drzewa zbieranego, które rzeczony właściciel dóbr ofiarował na opał szkoły, a w razie potrzeby dostarczać więcej drzewa z własnych funduszów, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi płacić rocznie 189 zł. w. a., z których przypada na gminę Petnatycze 70 zł., na Wolę Rozwiniecką 65 zł., a na Cząstkowice 54 zł. w. a.

Oprócz tego ofiarowała gmina Petnatycze przypadającą na siebie z rozwiązanego funduszu szpichlerza gminnego sumę 246 zł. 21 kr. m. k. czyli 258 zł. 66$^1/_2$ c. w. a. na zakupno gruntu przeznaczonego na uposażenie nauczyciela.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 19. października. W numerze 239 *Czasu* korespondent z ziemi Lwowskiej, rozbierając uwagi nasze nad szkołami ludowemi pod konsystorzem grecko-katolickim twierdzi, iż takowe są nie właściwe i mylne. Włościanin nasz, zdaniem szanownego korespondenta, nie jest opilstwu oddany i w ciemnocie pogrążony, jeżeli zaś stroni od szkoły, to głównie dla tego, że czuje instynktowo, iż nauka w niej obecnie udzielana, na nic mu się nie przyda, dzieci bowiem swoich na diaków kościelnych sposobić nie chce. Szkoły ludowe, tak dalej ciągnie szanowny korespondent, stały się bronią stronnictwa i narzędziem agitacyi, z tego powodu obywatele trzymać się opodal są zmuszeni, tem bardziej, iż wdanie się obywatela natychmiast politycznie zostałoby oczernione.

Na powyższy rozbiór uwag naszych w ważnej kwestyi oświaty ludowej oświadczyć najprzód musimy, iż bardzoby nas cieszyło, gdyby to, co o opilstwu i ciemnocie włościan naszych powiedzieliśmy, było mylnem, a zdanie szanownego korespondenta prawdziwem i zgodnem z istotnym stanem rzeczy. Ale tak nie jest niestety. Bo kto tylko bliżej przypatrzył się życiu chłopka naszego, ten nie zaprzeczy, że opilstwo jeszcze jest jedną z głównych jego przywar; zradza ono lenistwo i nierząd, i wszystkiego złego jest początkiem. Dowodem zaś tego opilstwa jest już ogromna konsumcya wódki w kraju naszym, której mało co za granicę wysełamy i prawie wszystką w kraju spotrzebujemy. Musimy więc przyznać się do złego i nie taić tego, że lud nasz wiejski w opilstwie i ciemocie jeszcze jest pogrążony, lubo chętnie przyznamy, iż w niektórych już okolicach rzeczy idą ku lepszemu dzięki staraniom rządu, popieranym przez duchowieństwo i obywateli. Zresztą zważyć jeszcze trzeba, iż w dawnych wiekach nic, a w bliższej nawet epoce nie wiele dla ludu pod względem oświaty uczyniono, takowa dopiero od kilku lat uwagę ogółu obywateli na siebie zwracać zaczęła. Jeżeli zaś istotnie jest tak, jak szanowny korespondent twierdzi, iż w szkołach ludowych uczą tego, co się włościaninowi w dalszem jego życiu na nic nie przyda, jeżeli kwestya oświaty ludu stała się, jak twierdzi szanowny korespondent, bronią stronnictwa i narzędziem agitacyi, to właśnie taki stan szkółek wiejskich nie może być powodem dla obywateli trzymania się opodal; rzeczą ich i obowiązkiem byłoby raczej, azeby to, co się opacznem i złem wydaje, wyjawiali, nadużycia organów niższych, ile się takowe zdarzają, otwarcie podawali do wiadomości władz wyższych, które pod względem oświaty ludu najlepszemi ozywione są chęciami, i uwagę publiczną na nie zwracali. Od tego są zresztą dzienniki, których to właśnie powołaniem zgłębienie i rozbiór rzeczy tak nader ważnej, jak oświata ludu, a pod względem której dotąd tylko na ogólne deklamacye i stronnicze dążności w nich natrafić mogliśmy. Uwaga szanownego korespondenta, iż wdanie się obywatela natychmiast zostałoby politycznie oczernione; uwaga ta w obec rządu jest bezzasadną, a w obec opinii stronniczej nic nie tłumaczy. Bo obywatel stojąc przy prawie i prawdzie, oczernienia politycznego lub niepolitycznego obawiać się nie ma powodu, on bowiem z powołania swojego, prawdę wszędzie wyjawiać i głosić może i powinien. Tylko ogólników, deklamacyj i dążeń stronniczych unikać należy, te bowiem do celu nie doprowadzą. Nie wystarczy też przytoczenie przykładu bez wymienienia miejsca i imion własnych, jak to czyni szanowny korespondent z owym nauczycielem wiejskim, któregoprawnie zamianowanego usunąć miano bez powodu pomimo protestacyi gromady i dziedzica, bo wypadek ten w wątpliwość podany lub wprost zaprzeczony być może. Gadanie półgębkiem bez przytaczania bliższych okoliczności na nic się nie przyda, fakta jawnie wymienić i dowodami poprzeć wypada.

Z konkluzyą szanownego korespondenta, iż dobrze by było tę kwestyę tak wielką ludowego wychowania bliżej rozpoznać, z konkluzyą tą zgadzamy się w zupełności. Do tego właśnie zmierzały artykuły wstępne w dwóch numerach pisma naszego zamieszczone i cieszyć nas będzie, jeżeli rozbiór tak upragniony wywołać zdołają. W rozbiorze tym pokaże się wszakże zdaniem naszem, iż samo założenie szkółek wiejskich jeszcze nie wystarczy, azeby włościanina naszego postawić na wyższym stopniu oświaty i moralności, do której oświata właściwie dążyć powinna. Tu współdziałanie wyższych warstw społecznych, z ludem wiejskim w ciągłych stosunkach będących, niezbędnem się okaże. Idzie zaś głównie o podniesienie włościanina pod względem moralnym, prawdziwie chrześciańskim, a wszelka agitacya stronnicza, w jakim bądź duchu skierowana, postęp na tej drodze tamować tylko może.

Monarchia Austryacka.

Stanisławów, 15. października. *(Straż ogniowa. — Kolej żelazna. — Teatr.)*

Wiadomość, że w domu, który tu w nocy z 7. na 8. b. m. pogorzał, ogień był podłożony, potwierdziła się istotnie. Oprócz tego w kilku innych miejscach odkryto zawczasu usiłowanie wzniecenia pożogi. Z tej przyczyny magistrat rozporządził, aby co noc po kilku obywateli odbywało patrole. Kto chce, może uwolnić się od tego małą kwotą pieniężną. Oprócz tego sądowa komisya obchodzi wszystkie domy do przekonania się, czy niezbędne rekwizyta od ognia znajdują się w porządku.

Coraz więcej staje się prawdopodobnem, że kolej żelazna będzie do Czerniowiec przedłużona i że pójdzie przez Stanisławów. Inżynierowie kolei Karola Ludwika już tu założyli biuro, i czynnie zajmują się rekognoskowaniem i zdjęciem planu okolicy.

Wczoraj wieczorem dyrektor teatru Miłaszewski dawał przedstawienie na dochód funduszu dla wsparcia ubogich rękodzielników. Przez zabiegi dyrekcyi i staranie wielu obywateli teatr był tłumnie zapełniony. Grano komedyę: „Miód kasztelański" Państwo Miłaszewscy i ulubieniec publiczności pan Rapacki odbierali liczne oklaski. W ogólności teatr uprzyjemnia nam niejeden wieczór, posiada bowiem dobre siły. Wkrótce ma być dana ludowa sztuka Mosenthala w tłumaczeniu pod tytułem „Twardowski."

Kraków, 17. października. *(Wybory na uniwersytecie Jagiellońskim.)*

Czas donosi: Wybory na dziekanów wydziałów w uniwersytecie Jagiellońskim wypadły następnie na bieżący rok szkolny:

W wydziale teologicznym: Dr. X. *Teliga*, administrator dyecezyi; na wydziale filozoficznym Dr. *Kuczyński;* na wydziale prawniczym Dr. *Dunajewski;* na wydziale lekarskim Dr. *Majer*, prezes Towarzystwa naukowego. Wybory te jak i wybór rektora Dra *Czerwiakowskiego* przesłane zostały do potwierdzenia do ministeryum stanu.

Wiedeń, 18. października. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Łaska monarsza. — Przestroga urzędowa co do obrad wydziałowych rady państwa. — Rozporządzenie z powodu zarazy bydła.)*

Arcyksiążę Karol Ludwik udał się na obrzęd zaślubienia do Wenecyi; arcyksiążę Ludwik Wiktor przybył dn. 16. zrana z Salcburga do Schönbrunn. Książę Waza wrócił do Wiednia.

Ojciec święty ofiarował Narzeczonej Arcyksięcia Karola Ludwika w upominku bardzo piękną miniaturę, która przedstawia Rafaela Madonę della Seggiola. Obrzędu ślubnego dopełni — jak donosi teraz Gazeta tryestyńska — kardynał arcybiskup neapolitański.

Poseł francuski książę Grammont dawał dn. 16. w willi swojej w Pötzleinsdorf wielki obiad, na którym oprócz innych był także zaproszony przebywający tu obecnie sir Henry Bulwer.

Fzm. hrabia *Degenfeld* objął wczoraj znowu zarząd ministerstwa wojny. — Jego Excelencya minister marynarki, baron *Burger*, który w towarzystwie kontradmirała *Lewartowskiego* zwiedza teraz znaczniejsze zakłady Tryestu, dostarczające rozmaitych liwerunków dla c. k. marynarki wojennej, uda się za kilka dni, jak donosi Gazeta tryestyńska, z Tryestu do Wiednia, ale wkrótce przybędzie napowrót do Tryestu.

Neapolitański poseł baron *Winspeare* odjechał wczoraj na uroczystość zaślubin Arcyksięcia Karola Ludwika do Wenecyi.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 7. października r. b. zezwolić najłaskawiej, ażeby termin uwzględnienia dla tych urzędników i sług, którzy zostali do dyspozycyi po rozwiązaniu byłych administracyjnych i mieszanych władz powiatowych w komitatach Krasny, Średniego Szolnoku i Zarandu, przedłużony został na dalszych sześć miesięcy, zatem po koniec marca 1863.

Gazeta wiedeńska pisze: „Z przyczyny coraz więcej rozszerzającego się zwyczaju dzienników, z pojedynczych obrad w wydziałach izb rady państwa, podawać doniesienia wbrew wszelkim zwyczajom parlamentarnym, a nawet poufne zdania pojedynczych członków rządu obierać za przedmiot do swoich artykułów, jesteśmy upoważnieni stanowczo oświadczyć, że wszystkie tego rodzaju doniesienia z rozpraw wydziałów, żadną miarą nie mogą być autentyczne, a rząd w obec tychże usuwa się od wszelkiej odpowiedzialności."

C. k. rząd krajowy na Szląsku zakazał dla powstrzymania zarazy bydła od tego kraju koronnego odbywanie targów na bydło rogate w graniczących z Morawią powiatach politycznych: Friedeck, Oderberg, Königsberg, Oppawa, Wagsztadt, Odrawa, Wigsztadl, Bennisch, Freudenthal i Freiwaldau aż do dalszych rozporządzeń, a oraz zabronił wprowadzać z Morawii do Szląska wszelkie bydło rogate, surowe skóry wołowe, rogi, kopyta, mięso i łój nie topiony.

Francya.

Paryż, 14go października. *(Doniesienia z Mexyku. — Książę Napoleon w Lizbonie. — Różne wiadomości.)*

Patrie donosi, że rząd odebrał wiadomości od admirała Jurien de la Graviére, według których admirał nie zdołał jeszcze połączyć się z wojskiem francuskiem w Orizabie.

Książę Napoleon i księżniczka Klotylda przybyli szczęśliwie do Lizbony. *Presse* sądzi, iż starać się będą namówić Króla portugalskiego do przedsięwzięcia podróży do Paryża.

Patric zaprzecza wszelkim pogłoskom o dalszych zmianach w składzie ministeryum. *La France* zaś pisze, iz wieści o zmianie ministeryalnej krążą uporczywie od dwóch dni. Między powodami krizys ministeryalnej mają być nowe obiory; cały gabinet ma być w zgodzie pod tym względem, iż takowe w roku bieżącym nastąpić już nie powinny.

Monitor zamieścił nominacye na dwie wielkie komendy wojskowe w Nancy i w Lugdunie. Pierwszą komendę otrzymał marszałek Canrobert, drugą marszałek Mac Mahon.

Włochy.

Turyn, 14. października. *(Różne wiadomości.)*

Dzienniki tutejsze donoszą, że Król większą część zimy w Neapolu przepędzić zamyśla. — Z Varignano piszą, iz Garibaldi cierpi bole reumatyczne w prawem ramieniu; rana w nodze zabliźnia się widocznie.

W Neapolu spodziewają się wkrótce, że stan oblężenia zniesiony zostanie; w takim razie jenerał Lamarmora złoży swe urzędowanie. Gazeta urzędowa wypisała cały szereg pism peryodycznych w Neapolu i Sycylii zakazanych; znajduje się między niemi większa część dzienników opozycyjnych w Turynie i innych częściach Włoch wychodzących.

Król Wiktor Emanuel podpisał dekret nominacyi profesora Szifa z Frankfurtu, obecnie w Bernie zamieszkałego na profesora fiziologii porównawczej i anatomii przy muzeum królewskiem w Florencyi.

Gazeta bawarska donosi, że Król neapolitański Franciszek II. wydał nowy protest przeciwko wszelkim aktom samowolnym uzurpacyi do najwyzszego punktu posuniętej. Protest ten rozesłany został do wszystkich dworów europejskich w formie okólnika przez wiceadmirała i ministra spraw zewnętrznych Króla Franciszka II. del Re podpisanego.

Dzienniki urzędowe turyńskie głoszą, iż doniesienia z Włoch południowych zupełnie są zaspokajające. Rozbójnictwo prawie zupełnie ustać miało. W Palermie nic nowego nie zaszło; porzędek i spokój we wszystkich częściach wyspy przywrócone zostały. Depesza urzędowa z Foggia z dnia 14. października donosi, że rozbójnicy wszędzie pobici, głodem trapieni, gotowi są do zupełnego poddania się na łaskę rządu. Depesza zaś z Marsylii twierdzi, iż jakkolwiek kilka band rozbójniczych zniszczonych zostało, jednak zawsze rozbójnictwo nie przestaje być zagrażającem.

Niemcy.

(Posiedzenie sejmu handlowego w Monachium.)

Telegram *konstytucyjnej gazety austryackiej* z dnia 17go października donosi, iż na posiedzeniu sejmu handlowego w Monachium deputowani austryaccy poddali pod głosowanie następujące propozycye, a mianowicie 1. iż traktat handlowy między Prusami i Francyą zawarty narusza prawne żądania innych państw niemieckich, zagraża pod wieloma względami interesom przemysłu niemieckiego, dla tego przejście tego traktatu zalecone być nie może. 2. Rządy niemieckie łącznie z rządem austryackim powinnyby wziąść jak najspieszniej pod rozwagę propozycye austryackie z dnia 10. lipca b. r. jednocześnie z odnowieniem związku cłowego i reformą jego taryfy, tudzież traktat handlowy z Francyą. 3. Utrzymanie i lepsza organizacya związku cłowego, konieczną jest dla Niemiec potrzebą, rządy przeto potrzebę tę ciągle przed oczyma mieć powinny. — Delegowani z południowych Niemiec propozycye te wraz z delegowanemi austryackiemi podpisali.

Drugi wszakże telegram z Monachium z tegoż samego dnia po południu donosi, że propozycye te odrzucone zostały; wnioski mniejszości wysadzonej komisyi, iż traktat handlowy prusko-francuski naruszony być nie może, przyjęto stoma głosami przeciwko 96, a zatem większością tylko czterech głosów.

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie.)

Najjaśniejszy Pan zgodnie z wnioskiem Jego cesarskiej Wysokości Wielkiego księcia namiestnika, najmiłościwiej dozwolić raczył Ignacemu Konradowi 2ch imion Eszkow, wychodźcy polskiemu, obecnie w Belgii przebywającemu, powrócić do kraju tutejszego, na zasadach ukazu najwyzszego z dnia 15. (27.) maja 1856.

Księstwa Naddunajskie.

(Agitacya przeciw unii. — Najnowsze doniesienia z Serbii.)

Z wielu doniesień pokazuje się, że w Moldawii agitacya przeciw unii przybiera groźne rozmiary. *Köln. Ztg.* ogłasza osnowę telegramu, który książę przesłał jenerałowi Balsch z okazyi zgromadzeń, które odbywały się w jego domu. Książę oświadcza w nim, że każdy, co słowem lub czynem pracuje nad obaleniem istniejących instytucyi, będzie uważany jako wichrzyciel, a jeźli jest urzędnikiem lub żołnierzem, jako zdrajca ojczyzny. Donoszą, że podobne telegramy otrzymał także jenerał G. Ghyka i M. Docan.

Donau Ztg. z korespondencyi z Belgradu podaje następujące zajmujące szczegóły o przywróceniu spokojności w temże mieście. Dnia 6go o godzinie 2giej po północy zaczęto burzyć barykady, i w ciągu tegoż dnia ukończono. Gubernator twierdzy kazał także zasypać rów ku Dunajowi idący, a przez Ahmeda Vefik Effendi wykopany. Koło południa gubernator udał się do księcia i doręczył mu firman sułtański. Ludność nie posiadając się z radości, że porządek rzeczy powraca, udała się tłumnie do domów, stojących naprzeciwko dział. Milicya uradowana, że do domu wrócić będzie mogła, z większym zapałem burzyła barykady, jak je niegdyś stawiała. To wszystko dostatecznie dowodzi, jak mylnem było mniemanie, że Belgrad nie uspokoi się, dopóki i jeden Turek w kraju znajdować się będzie. W podobny sposób nastąpi, jak się zdaje, oznaczenie promienia fortyfikacyjnego, i wynagrodzenie zrabowanych Turków.

Rodziny tureckie opuszczają już swoje mieszkania. Czeka je zaiste smutny los, jeżeli Porta nie ujmie się za niemi goręcej, jak zwykle w podobnych razach.

Montenegro.

(Stan rzeczy w Czernogórze.)

Ze **Skodaru** piszą do *Donau Ztg.*, że w pierwszych dniach bieżącego miesiąca miały już wojska tureckie ustąpić zupełnie z Montenegru, ale zato pozostaną w Hercegowinie i w Albanii. Zostający pod rozkazami Derwisza Baszy korpus armii — powiada ta korespondencya — wyrusza przez Montenegro do Hercegowiny; zaś milicya, zostająca pod komendą Abdi Baszy, pozostanie w Albanii, a mianowicie umieszczona będzie miedzy Spuczem, Podgorizzą, Zabliakiem, Skodarem i Antiwari. Dla ulżenia niedostatkowi rodzin czernogórskich, dotkniętych ostatnią kampanią, wysłała Porta 300.000 ók kukurudzy do Montenegru. Sekretarz Omera Baszy p. Rötschett, który niedawno jeździł do Montenegru, by zebrać od naczelników rozmaitych nahii podpisy zastrzeżone artykułem 7. konwencyi zawartej między Turcyą i Czernogórą, powrócił już z temi podpisami do Skodaru. Przyczyną zwłoki w ułożeniu tego dokumentu opór naczelników obudwu przy gościńcu wojskowym leżących nahii Rieki i Bielopawlic. Pomimo przywrócenia spokoju nie pokazał się dotąd ani jeden Czernogórca w Antiwari w sprawach handlowych. Nawet kobiety czernogórskie, które dla handlu przychodzić tam zwykły, nie pojawiły się dotychczas. Mirko przebywa ciągle jeszcze w Cettynii.

Turcya.

(Wiadomości pobieżne.)

Poczta zamorska parowca „Lloyda" *Germania* d. 17. b. m. otrzymana w Tryeście przyniosła następującą depeszę z Konstantynopola z d. 11. października: Vefik Basza został mianowany gubernatorem Cypru. Poseł perski powrócił już z podróży po Europie. *Levant Herald* utrzymuje, że głównym celem podróży Saida Baszy do Konstantynopola jest przyzwolenie Porty na nową pożyczkę, której jednak odmówiono sankcyi. Miesięczną pensyę kuzynek sułtana zmniejszono o 25.000 piastrów. Wszyscy redyfowie znajdujący się dotychczas w Montenegro, wracają tu do garnizonu. Chrześcianie zamieszkujący w tutejszych dzielnicach tureckich domy w pobliżu moszei, muszą się z nich wyprowadzić.

Grecya.

(Niepokoje.)

Depesza z **Aten** z 14. października donosi: W Nauplii przyszło do starcia między wojskiem a ludnością, przyczem zraniono kilka osób. W Lamii były także zbiegowiska. Słychać, że w Doris, Arkadyi i Messenii odkryto sprzysiężenie, w Hydra i Spezia panuje wzburzenie. Obiegają pogłoski o nowej zmianie ministeryalnej. Ich królewskie Moście udają się po jutrze w podróż do Morei.

Kronika.

(Z Brodów d. 14. października donoszą). Publiczność zamiłowana w muzyce, przyjemnie spędziła wczoraj 2 godziny w tutejszej sali teatralnej, gdzie na korzyść pogorzelców dawano koncert amatorski. Dochód przyniósł blisko 700 zł. Z pomiędzy grających odznaczyli się głównie panowie Geisler i Koliscber, jak niemniej panny R. i L. Wszyscy ci artyści starali się zarówno o uprzyjemnienie wieczora. Sala teatralna, opróżniona obecnie po odj źdźie polskiego teatru, była bardzo pięknie ozdobiona. Że dochód był tak znaczny, to zawdzięcza się głównie tym panom i paniom, co zajęli się rozsprzedażą biletów. Nasze miasto ożywione jest chęcią dobrze czynienia, i wszystko połączonemi siłami stara się nieść pomoc nieszczęśliwym.

(Austryacka żegluga na dolnym Dunaju w r. 1861) okazuje według sprawozdania c. k. konzulatu w Gałaczu bardzo pomyślne rezultaty. Przepłynęło uściem Sulina 146 austryackich okrętów żaglowych o 46.382 beczkach i 130 parowców austryackich o 61.515 beczkach, razem 276 statków o 107 897 beczkach, na które przypada 19.7 pct., czyli piąta część całego obrotu. Tylko greckich okrętów było więcej o 30 pct., wszystkich innych zaś znacznie mniej jak austryackich, jakoto angielskich 13 pct., tureckich tyleż, piemonckich 10 pct., innych krajów razem 14 pct. Żegluga parowa ma w tem największy udział, ponieważ obadwa wielkie towarzystwa austryackie Lloyd, i Dunajskie towarzystwo żeglugi parowej, które wszelkiemi siłami starają się zwycięzko wytrzymać konkurencyę powiększoną od r. 1856 przez Messageries imperiales, a od r. 1859 przez rosyjską żeglugę parową. Obrot wyżej rzeczonej liczby parowców austryackich wynosi 64 pct. całego obrotu okrętów, a 79 pct. towarów przewiezionych, nielicząc w to 323 austryackich szlepperów i propellerów, które uściem Suliny przewiozły 185.000 mierzyc zboża, 65 pct. całego obrotu tego artykułu. Sprawozdanie konzulatu wyraża się także z największą pochwałą o okrętach żaglowych, jakoto: okręta austryackie są wybornie zbudowane, ich majtkowie należą do najlepszych w świecie. Przez sześć lat swego urzędowania, konzul austryacki nie zetknął się z żadna zbrodnią z żadnem ciężkiem przestępstwem austryackiej załogi okrętowej. Kapitanowie przestrzegają dawnej sławy, i robią zaszczyt pawilonowi.

(Rozboje.) Piszą do „Presse" z Pesztu pod d. 16. października: Przedwczoraj odeszły ztąd dwa pułki piechoty, jeden do Koszyckiego, drugi Grosswaradyńskiego powiatu, aby położyć koniec rozbojom, które tamże niezmiernie w ostatnich czasach wygórowały. Następujący przykład zuchwalstwa rozbójników godzien jest powtórzenia: Napadli na dom pewnego obywatela, gdy tenże miał gości u siebie i wraz z niemi siedział u stołu. Jedna część rozbójników obsadziła wszystkie wychody, druga zaś zasiadła przy stole obok obecnych gości, i zabrała się do jedzenia. W końcu przymusili rozbójnicy jednę z młodych kobiet zasiąść do fortepianu, i grać wyjątki z oper i różne pieśni węgierskie. Można sobie wyobrazić, jak szła ta muzyka, gdy pianistka wiedziała tylko lufy karabinów ku niej wymierzone.

Wykaz

przychodów c. k. uprzyw. galicyjskiej żelaznej kolei „Karola Ludwika."
Przestrzeń obrotu $47\frac{1}{2}$ mil.

Miesiąc	Komunikacya osób			Transport towarów			Razem	
	Liczba podróżnych	wal. aust.		cetnary celne	wal. aust.		wal. aust.	
		zł.	c.		zł.	c.	zł.	c.
Wrzesień 1862 . .	28.043	92 741	08	427.423	249.625	02	342.366	10
Do tego od 1 stycznia do 31. sierp 1862	218 447	658.635	57	3,480.274	1,822.399	70	2,481.026	27
Razem . .	246490	751.376	65	3,907.697	2,072.015	72	2,823.392	37
Przychód bruto w wrześniu 1861 (z przestrzeni $34\frac{1}{2}$ mil) wynosił							219.912	39

Prócz tego transportowano 24.962 cetnarów celnych różnych ładunków rządowych bez policzenia należytości frachtowej.

Wiedeń, 1. października 1862.

C. k. uprzyw. galic. kolej żelazna „Karola Ludwika."

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Z **Warszawy** donosi *Dziennik powszechny*:

Według świeżo otrzymanych od konzula jeneralnego cesarsko-królewsko austryackiego wiadomości, zaraza księgosuszu, grasująca w Galicyi od dosyć dawnego czasu, okazała się znowu w jednym z cyrkułów graniczących z Królestwem Polskiem, a mianowicie w cyrkule Żółkiewskim.

W celu zapobieżenia wniesieniu tej zarazy do Królestwa Polskiego, komisya rzadowa spraw wewnętrznych zaprowadziła na granicy od strony Galicyi, w ścisłem zastosowaniu się do obowiązujących przepisów, następujące środki ostrożności.

1) Nie wolno wprowadzać do tutejszego kraju z cyrkułu Żółkiewskiego: bydła rogatego, owiec, trzody chlewnej, produktów bydlęcych, jakiemi są: skóry niewyprawne, mięso, rogi, racice, sierść i łój nietopiony; tudzież paszy suchej i mierzwy, oraz używanych sprzętów stajennych wszelkiego rodzaju.

2) Osobom z cyrkułu rzeczonego, które mogły mieć jakąkolwiek styczność z bydłem rogatem, jako to: rzeźnikom, garbarzom, handlarzom bydła i skór, oprawcom, mnisiarzom i pastuchom, wzbroniony zostaje wstęp do Królestwa Polskiego, w razie zaś koniecznej tego potrzeby, osoby te poddać się winny starannemu oczyszczeniu podług przepisów policyi weterynaryjnej.

3) Polecono ostrzegać osoby udające się z Królestwa Polskiego do Galicyi, aby unikały wszelkiej styczności z miejscami księgosuszem dotkniętemi.

Podając o tem do wiadomości powszechnej, komisya rządowa ostrzega, że niestosujący się do pomienionych środków, pociągani będą do odpowiedzialności sądowej.

Ostatnie wiadomości.

Nowy Jork, 8. października. Seperatyści w sile 40.000 wojska pod rozkazami jenerałów Price i Van Doru atakowali korpus unionistów pod jenerałem Rosenkranz pod Koryntem nad rzeką Missisipi stojący. Walka trwała całe dwa dni. Jenerał Rosenkranz donosi pod dniem 5. b. m.: „Wielki rozlew krwi, seperatyści zostali odparci." Ostatni urzędowy raport unionistów twierdzi, iż nieprzyjaciel zupełnie pokonany został. Seperatyści cofają się ku Richmondowi, opuścili Frakfort.

Komisya senatu stanów południowych wydała rozporządzenie, według którego począwszy od pierwszego stycznia 1863 roku oficerowie wojska unii do niewoli wzięci użyci być mają do robót przymusowych, aż do ukończenia wojny lub też dotąd, dopokąd proklamacya prezydenta Lincolna, wolność niewolników w stanach południowych zapowiadające, cofnięta nie będzie.

Na posiedzeniu izby deputowanych rady państwa z dn. 18. b. m. Jego Excel. p. minister skarbu wniósł projekt podwyższenia podatków stałych na czas trzechletni do końca 1865 roku, bowiem w tym dopiero czasie rewizya katastru gruntowego ukończona będzie. Przy tej sposobności p. minister skarbu przedstawił obraz obecnego położenia finansowego. Jeżeli stan rzeczy w roku 1861 był nie korzystny, to znow takowy na rok 1862 nader korzystnym się okazuje. Nadwyżka przychodów wynosiła w dochodach stałych i niestałych przeszło w ogóle 34 milionów; na Węgry przypada ztąd 13 milionów, 20 zaś milionów na inne kraje monarchii; w podatkach stałych przewyżka wynosi 15 milionów, a 18 milionów w podatkach niestałych. Deficyt wzrasta wprawdzie z 94,666.000 na 99,392.000, zmniejsza się jednak przez oszczędności i przewyżkę w przychodach o 25 milionów. Przez pokrycie przewidzianego niedoboru nietylko znika potrzeba wystarania się o nowe fundusze pieniężne, lecz nadto zapas gotowizny w kasie wynosić będzie 22 milionów.

Independance belge donosi, iż w skutek dymisyi p. Thouvenela w Paryżu, ministeryum Ratazzi upadnie i zastąpione będzie przez ministeryum, na którego czele stanie p. Lafarina. Tenże był poufnym przyjacielem hr. Cavoura, który umierając jego i barona Ricasolego wskazał jako mężów, mogących dalej prowadzić dzieło przez niego rozpoczęte. We Włoszech wielkie zrobiła wrażenie broszura Lafariny, dowodząca, iż Włochy na długi jeszcze czas bez posiadania Rzymu obejść się będą musiały. W takim razie zdaje się, iż stolica państwa do Florencyi przeniesiona być winna, jako do miasta w samym środku Włoch położonego. P. Lafarina rodem jest z Sycylii, o zbytni więc Piemontyzm posądzany byćby nie powinien.

Prezes sejmu handlowego w Monachium, Hamermann, w mowie, którą dzienniki w całej obszerności podają, wyraził żal z powodu objawiających się antypatyj, które unikać wypadało, jako obrażające uczucia narodowe. Wolne obroty handlowe z krajem jak Austrya, 35 milionów mieszkańców liczącym, daleko większe rokuje korzyści, jak stosunki z Francyą, w obec zawiłego postępowania komor cłowych francuskich. Z tego powodu pragnie jak najściślejszego związku z Austryą. „Czuję żywo" mówił podniesionym głosem, wszystko to, co hónor Prus obchodzi, lecz przekonany jestem, iż Prusy idą drogą niewłaściwą i inną drogą obraćby mogły bez naruszenia swego honoru."

Najświeższa poczta.

Monachów, 18. października. (Sejm handlowy). Druga część traktatu austryackiego odrzucono większością 117 głosów przeciw 80; projekt wydziału przyjęty 138 głosami.

Monachów, 18. października. W kwestyi związku celnego projekt komisyi przyjęty. Na miejsce przyszłego zebrania przeznaczono Braunschweig. Do wydziału wybrano: panów Hähnle, Wertheim, Stahlberg, Hansemann, Meier, Söthberg, Sybel, Beckerath, Weigel, Biebermann, Jordan, Wesenfeld, Mohl, Mayrhofer. Odmówili wyboru: Hansemann, Hähnle, Mayrhofer, Wertheim z przyczyny powziętych uchwał. W miejsce ich wybrani są: Sattler, Scherpius, Classen, Müller.

Paryż, 18. października. *France* zapewnia, że Vicomte de Sartiges został mianowany posłem w Turynie.

Patrie zapewnia, że Drouin de Lhuys wyda depeszę okolnikową, w której ma zapowiedzieć, że podjęte będą nowe usiłowania dla pojednania praw Włoch z papiestwem.

Petersburg, 18. października. Cesarz wydał rozkaz, aby do sądów wojskowych przydani byli publiczni oskarzyciele i obrońcy. Dekretem jenerał gubernatora wileńskiego, stan oblężenia w tem

mieście i jego okręgu został zniesiony. Zakaz noszenia broni nie cofnięty. Zbrodnie polityczne podlegają i nadal sądom wojennym.

Turyn, 18. października. *Discussione* zaprzecza pogłosce o dymisyi Ratazzego.

Shanghai. 4. września. Powstańcy napadli na Shanghaj, lecz zostali odparci. W Sheusi zbuntowali się Mahometanie. W prowincyach północnych grasuje cholera.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. października.

Hotel George: PP. Mysłowski Alf., z Zubrzyc. - Sofczyński Kajetan, z Oszczowa. - Gorajski Kaz., z Umieszcza.

Hotel Langa: Babouchkin Stef., c. r. radca tyt., z Petersburga. - Jakubowicz Kr., z Czerniowiec.

Hotel angielski: Michalski Łaz., z Jas. Hr. Bobrowski Kar., z Rykliniec. — Urbański Wład., z Kurtaszowa. — Vallent Fr., z Kijowa

Dnia 19. października.

Hotel George: PP. Pawlikowski Miecz., z Medyki. — Gorayski August, z Mederówki. Mniszek Władysław, z Ostrowa. Wiśniewski Henryk, z Dobrzan. — Mniszek Zygmund, z Podola. — Zaleski Alexander, z Podola. — Horodyski Tomasz, z Krogulec.

Hotel europejski: Hr. Komarnicki Rom., z Złoczowa. — Bieber Juliusz, c. k. podporucznik, z Jarosławia. — Kowacz Ant., z Karapczyka. — Zaręba Kazim., z Rosyi. — Rubczyński Alfred, z Stanina. — Mozer Jan, c. k. porucznik, z Komorna.

Hotel Langa: Nimetz Evin i Adolf, c. k. porucznicy, z Kaschau.

Hotel krakowski: Schmitt Józef, c. k. kapitan, z Zółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. października.

PP. Asnacby Jan, Paweł Kazim., do Londynu. — Haszeńko Alex., c. r. major, do Rosyi. — Morski Felix, do Latoszyna. — Niedzielski Antoni, do Bochni. — Horodyski Wład., do Polski. — Szymanowski Fr., do Bobiatyna. — Zagórski Miecz., do Podburza. — Hr. Koziebrodzki Wład., do Brodów. — Donigiewicz Ant., do Bazaru. — Henze Adolf, c. k. notar., do Gródka. — Hr. Karnicki Teodor, do Wołczuch. — Br. Schlechta Wincenty, pens. c. k fml., do Dynowa.

Dnia 19. października.

PP. Ebner Rudolf, c. k. przełożony pow., do Przemyślan. — Żurakowski August, do Horbacza. — Tarnowski Władysław, na Podole. — Malczewski Stansław, do Cześnik. — Skibicki Alexander, do Stankowiec. — Abrahamowicz Józef, do Trójcy. — Dąbrowski Mar., do Podhajec. — Michalski Łazarz, do Jass.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. października 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
6. god. zrana	329.32	+ 1.8	69.4	południowy	sł.	pogoda
2. god. po poł.	328.72	+ 7.6	53.1	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	327.61	+ 5.4	66.9	"	"	"

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 20go października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w okręgu Kołomyjskim i Kossowskim w Kołomyi — i w Trembowelskim w Tarnopolu — i dochodów miejskich w Kamionce.

Dnia 21. października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w okręgu Mikulinieckim w Tarnopolu.

Dnia 22. października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w okręgach Czortkowskim i Jagielnickim w Tarnopolu.

Dnia 23. października: Wydzierżawienie propinacyi wódki, piwa i miodu w Wrocowie, Borkach w Janowie, — podatku konsumcyjnego w Samborskim okręgu w Samborze — i licytacya na dostarczenie kamienia na drogi w okręgu Kołomyjskim w Kołomyi.

Dnia 27 października: Licytacya na wybudowanie plebanii w Tarnopolu.

Dnia 28. października: Licytacya na wybudowanie kasarni dla konnicy w Tarnopolu.

Dnia 30. października: Sprzedaż realności nr. 193 2/4 i 637 2/4 we Lwowie i nr. 451 w Podhajcach.

Dnia 31. października: Sprzedaż realności nr. 70—102 w Samborze.

Kurs lwowski.

Dnia 18 października.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	77	5	83
Dukat cesarski	" "	5	80	5	86
Półimperyał zł. rosyjski	" "	10	—	10	13
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	92	1	95
Talar pruski	" "	1	82	1	84
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	13	80	83
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	13	84	83
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	75	72	53
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	75	82	50
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika		227	25	229	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 18 października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 82.35. Metaliki po 5% za 100 zł. 71.30, po 4 1/2% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—, Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 784 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 223.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 122.40. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.84. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 121.75

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 17. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	66.10	66.30
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82.40	82.60
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	82.30	82.40
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	71.20	71.30
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	71.40	71.80
dtto. " 4 1/2%	62.50	62.75
dtto. " 4%	55.50	55.75
dtto. " 3%	41.50	42.—
dtto. " 2 1/2%	35.50	36.50
dtto. " 1%	14.10	14.25
Przez. do wylos. z r. 1839	135.25	135.75
" 1854	90.60	91.—
" 1860	89.40	89.60
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	91.25	91.40
Renty Como po 42 lir. aus.	17.75	18.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	67.50	68.50
" 4 1/2%	62.—	62.50
" 4%	54.75	55.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3 1/2%	48.50	49.—
" 3%	— —	49.—
" 2 1/2%	47.—	49.—
" 2 1/4%	40.—	41.—
" 2%	28.—	28.50
" 1 3/4%	31.—	32.—
dtto. z procent za granicą " 5%	67.50	68.50
" 4 1/2%	62.—	62.50
" 4%	54.75	55.—

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	86.50	86.—
Wyż. Aust. i Salb.	84.—	85.—
Czech	86.—	86.50
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.—	88.—
Styryi	—.—	85.—
Tyrolu	85.—	90.—
Kar., kr[illegible] i Wyb.	86.—	86.50
Węgier	71.75	72.25

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Banatu Tem.	70.50	71.—
Kroacyi i Slawonii	72.—	73.—
Galicyi	71.30	71.75
Siedmiogr. i Bukow	69.—	70.—
Lom. wen. poż. z r. 1856	95.—	95.50
Dług Tyrolu, Salcburga, Krainy po 5%	67.50	68.50
" 4%	54.75	55.—
" 3 1/2%	48.50	49.—
" 3%	40.50	41.—
" 2 1/2%	35.—	36.—
" 2%	28.—	29.—
" 1 3/4%	25.—	26.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	16.—	17.—
" 2 1/2% za 100 zł.	14.—	15.—
" 2 1/4% za 100 zł.	12.—	13.—
" 2% za 100 zł.	11.—	12.—
" 1 3/4% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	787.—	789
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	223.40	223.60
Niż. austr. tow. eskomt. po 500 zł.	626	625
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1923	1925.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	242.—	242.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	156.25	156.75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	125.50	126.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	278.—	279.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	227.75	228.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	40.—	43.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	98.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	685.—	687.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	174.—	176.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	156.—	157.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	413.—	415.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	228.—	230.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	398.—	400
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	385.—	390.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	250.—	260.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	104	104.50
10 " 5%	99.75	100.25
przeznacz. do los. po 5%	88.75	89.—
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	—.—
przez. do los. po 5%	84.80	85.—
Gal. Tow. kred. po 4%	—.—	81

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.50	98.—
detto detto w srebrze u proc. za 100 zł. w. a.	102.—	102.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.—	134.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	129.—	129.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	92.—	93.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	81.50	82.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł.	91.—	92.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	129.75	130.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.25	94.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	119.—	120.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.—	36.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96.50	97.—
Salma " 40 " "	37.—	37.50
Palfiego " 40 " "	35.50	36.—
Clarego " 40 " "	35.50	36.—
St. Genois " 40 " "	35.25	35.75
Windischgrätza 20 zł. "	22.—	22.50
Waldsteina 20 " "	21.—	21.50
Keglevicha 10 " "	15.—	15.25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	103.75	104.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	103.75	104.—
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	92.25	92.25
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	122.75	122.90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	48.60	48.70
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.86	5.88
dtto. pełnej wagi	5.86	5.88
Korona	16.80	16.85
20frankówka	9.82	9.84
Rosyjski impery.	10.10	10.15
Talar związkowy	1.82 1/2	1.83
Srebro	122.—	122.25

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.